

WIADOMOŚCI MAZURSKIE

Nr. 17.

8-9 września 1945 r.

Rok I.

Związki Zawodowe w Demokratycznej Polsce

W przeciągu kilku miesięcy związki zawodowe w Polsce osiągnęły liczbę miliona bezmała członków. Ten potężny rozwój związków zawodowych uderzyć musi każdego, kto dotychczas ignorował znaczenie ruchu zawodowego w Polsce. Związki zawodowe - to organizacja, stojąca na straży interesów materialnych i duchowych klasy robotniczej. W Polsce przedwrzesniowej związki zawodowe nie mogły spełnić swego zadania, ponieważ interes robotnika nie pokrywał się z interesem państwa, będącego na usługach kapitalistów i obszarników. Każdy odruch zawodowych zrzeszeń robotniczych z góry był skazany na niepowodzenie. Głos robotnika o godziwe warunki pracy i płacy pozostawał głosem wołającego na puszczy, a każde śmielsze wystąpienie protestacyjne miało swój krwawy epilog. Ponadto sanacja tworzyła własne rozbijackie związki zawodowe, które osłabiały konsolidacyjny ruch polskiego świata pracy. W ustroju demokratycznym niema miejsca na konflikty pomiędzy klasą robotniczą a rządem; który jest emanacją tej klasy. Delegaci związków zawodowych wchodzi w skład ciał ustawodawczych, wpływają na treść ustaw państwowych, nadając im brzmienie, zgodne z życzeniami najszerzych warstw. Robotnik, chłop i inteligent przestają być pańszczykami we własnym państwie, a stają się faktycznymi współrządcami kraju. I to jest istota i najgłębszy sens demokracji. Rola przeto i odpowiedzialność związków zawodowych jest ogromna. Jest to rola inicjatora, ingerenta, kontrolera, jest to odpowiedzialność organizacji, której człowiek pracy powierzył swój los, schodzący się na szerokiej płaszczyźnie gospodarczej i społecznej z losami państwa. Polska przestała być prywatną domeną nielicznej grupy magnaterii finansowej i obszarniczej, a stała się wspólną własnością warstwy pracującej, opierając swój byt i swój rozwój o zasady sprawiedliwości społecznej, obce epoce minionej. (zp)

Ze świata

Londyn 5. 9. «Manchester Guardian», donosi, że hitlerowcy dalej pracują na ziemiach niemieckich. Podaje też, że sekta religijna «Deutsche Christen» pod płaszczykiem religii prowadziła nazistowską robotę terrorystyczną.

Londyn 6. 9. Agencja Reutersa donosi, że jutro przybędzie do Tokio 20.000 żołnierzy amerykańskich. Wkrótce po tym przybędzie do Tokio gen. Mac Arthur. W Tokio znajdują się już amerykańscy urzędnicy administracyjni.

W dniu 10 września w Blackpool rozpocznie się kongres związków zawodowych Wielkiej Brytanii. Na porządku dziennym będzie sprawa demobilizacji przemysłu wojennego, ustanowienia kontroli robotniczej nad zwolnieniami z pracy oraz kwestia kontroli cen.

Z kraju

W Warszawie zakończyła swe obrady Komisja Centralna Związków Zawodowych. Rezultatem obrad było opracowanie szeregu postulatów, domagających się od Rządu polepszenia warunków bytu pracujących, utworzenia specjalnej komisji do walki z szab-

rownictwem, łapownictwem, spekulacją i bandytyzmem, stworzenia Sądów Ludowych, które miały by prawo wydawania wyroków, aż do wyroku śmierci włącznie, oraz oczyszczenia atmosfery na wyższych uczelniach przez usunięcie profesorów i części młodzieży, która kontynuuje zbrodnicze tradycje rządów sanacyjnych. Uchwały Komisji kończą się apelem do chłopów o pomoc w wysiłku nad odbudową kraju.

Z życia Okregu.

I jeszcze raz o wodzie. Zwracamy się pod adresem Zarządu Wodociągów z apelem, aby niezwłocznie wydano potrzebne zarządzenia, by woda nie robiła spustoszeń w Teatrze Miejskim. Albo wody w teatrze w ogóle nie ma, co jest ze względu na bezpieczeństwo publiczne niedopuszczalne, albo wodę puszcza się na chybił-trafił, nie przeprowadzając odpowiedniej kontroli rur i nie usuwając braków, powodujących zalewanie teatru. Teatr jest własnością społeczną i nie wolno lekceważyć jego potrzeb, a tym bardziej przyczyniać się do niszczenia tego, co z trudem zostało zabezpieczone i uratowane dla dobra ogólnego. Sądźmy, że apel nasz przyczyni się do przedsięwzięcia natychmiastowych kroków zaradczych.

Z inicjatywy prezydentów miast: Warszawy, Olsztyna i Elbląga powstała spółka handlowo-przemysłowa tych miast p. n. „WE 0”. Elbląg i Olsztyn dadzą Warszawie rybe oraz półfabrykaty drzewne, potrzebne dla odbudowy stolicy. Warszawa natomiast dostarczy artykułów aprowizacyjnych, jak tłuszcz, cukier, sól. Olsztyn przystąpił już do wypełnienia swych zadań, uruchamiając miejski przemysł rybny. Czynna już jest wędzarnia, a w najbliższym czasie uruchomiona zostanie fabryka konserw rybnych. (n)

Od Mazurskiej Spółdzielni Rybackiej w Olsztynie otrzymaliśmy pismo, odpierające zarzuty autora notatki, zamieszczonej w n-rze 11 „Wiadomości Mazurskich” na temat cen i przydziałów ryb w Okregu. W nadesłanym piśmie zarząd Spółdzielni wyjaśnia, że na konferencji, odbytej na początku sierpnia rb. w obecności ob. ministra Petrusiewicza i przedstawicieli organizacji gospodarczych zdecydowano całą rybę oddać akcji żniwnej. Poza tym rybę dostało wojsko. Dla orientacji społeczeństwa w obrocie rybą w naszym okregu podaje Spółdzielnia dane, dotyczące eksploatacji: W miesiącu: czerwcu dostarczono do Olsztyna 4100 kg ryb, w lipcu 3379 kg i w sierpniu 8582 kg. Równocześnie Spółdzielnia Rybacka zaznacza, że w miarę poprawy sytuacji w terenie i spodziewanego napływu rybaków z Wileńskiego, będzie można spodziewać się intensywniejszej eksploatacji.

Przybywających do Olsztyna od strony Warszawy w momencie, gdy pociąg wjeżdża w obręb miasta, uderza wielki napis: „Allenstein West”. Pasażerowie w głośny sposób komentują pozostawienie dotychczas tego napisu na dworcu zachodnim Olsztyna. Nad główną kasą biletową tabliczka: „Ranchen verboten”. Napis, wydrukowany dużymi literami, natychmiast każdemu podchodzącemu do kasy rzuca się w oczy. Należałoby, aby władze kolejowe stanowczo odniemczyły trasę wjazdu pociągów do Olsztyna i sam dworzec. I jeszcze inna sprawa. W pociągach, odchodzących i przychodzących do Olsztyna, są specjalne

alic. 348/1474

wagony dla wojska i dla kolejarzy. Czy nie można by chociaż jednego przedziału przeznaczyć dla pracowników państwowych, których do swego wagonu nie chcą wpuścić ani kolejarze, ani wojsko. Jest przecież rzeczą jasną, że pracownicy państwowi, udając się w podróż, jadą służbowo. Przejazd do Warszawy w wagonach z szabrownikami i handlującymi jest koszmarem, a dowieszenie papierów urzędowych z Olsztyna do Warszawy w stanie nie zniszczonym jest sprawą nie łatwą. Pracownicy państwowi muszą być traktowani tak samo, jak pracownicy kolejowi. Sądźmy, że sprawę tę Dyrekcja kolei pomyślnie rozwiąże.

Zgłosił się do naszej redakcji b. żołnierz polski powracający z frontu i skierowany do pracy w Olsztynie. Przez dwadzieścia dni talał się w Olsztynie nie mogąc dostać przydziału mieszkania. Dopiero gdy zrozpaczony trudnościami udał się osobiście do ob. Kamińskiego, wice-prez. miasta, sprawa natychmiast wzięła inny obrót. Ob. wice-prezydent żywo zainteresował się losem zdemobilizowanego żołnierza, wydał odpowiednie zarządzenie i mieszkanie zostało przydzielone. Wdzięczny za obywatelskie stanowisko ob. wiceprez. Kamińskiego rezerwista za naszym pośrednictwem składa Mu publicznie serdeczne podziękowanie.

Opieka Społeczna prosi o pomoc w odszukaniu dzieci wywiezionych do Niemiec w celu germanizacji, lub tamże celowo odłączonych od rodzin. Każdy, kto ma jakieś wiadomości o wywiezionym dziecku, powinien zgłosić się do najbliższej placówki Opieki Społecznej w gminie, starostwie, magistracie lub urzędzie wojewódzkim. (n)

W okręgu naszym doskonale się rozwija spółdzielczość. Na dzień 1 sierpnia zanotowano 32 spółdzielnie, w tym: 15 spożywców, 8 roln.-handl., 3 rybackich, 3 społ. pracy, 1 księgarska, 1 ogrodnicza i 1 roln.-przetw. (n)

Kino „Polonia“ cieszy się doskonałą frekwencją. Sala kina jest zawsze wypełniona, a dodatki Wytw. Film. W. P. są przez zgromadzoną publiczność gorąco przyjmowane. W niedługim czasie Wydział Kinaofikacji uruchomi w Olsztynie drugie kino. (n)

Niezrozumiała sprawa dla szerokiego ogółu pracowników jest to, że część sklepów kontyngentowych wydaje wreszcie artykuły za sierpień, podczas gdy inne o niczym jeszcze nie wiedzą. Byłby czas, by te i inne bolączki aprowizacyjne wyjaśnić i nie rozgoryczać mas pracowniczych. (n)

Okres żniw mija. Należałoby pomyśleć o młóce nowo skoszonego żyta. Zdajemy sobie sprawę, że podobne przedsięwzięcie natrafi na ogromne trudności, jednak, ze względu na powagę zagadnienia, należy już robić przygotowania do akcji młóce, a plany przedstawić odpowiednim władzom. (n)

Obozy żeglarskie w Olsztynie i Łuczanach, prowadzone przez zespół instruktorów Lubelskiego Hufca Morskiego, rozwijają się pomyślnie, mimo trudnych nieraz warunków organizacyjnych. Apropozycja jest zapewniona. Szkolenie prowadzi się w normach przewidzianych ogólnym programem. Młodzież zaprawia się w sportach w pełnym znaczeniu tego słowa.

W niedzielę 2 b. m. odbyły się dożynki w majątku „Skarbowce“. Zgromadzeni urzędnicy skarbowi oraz zaproszeni goście wysłuchali mszy św., następnie udali się na uroczyste wręczenie wieńca dożyńko-

wego gospodarzowi. Po tym przy stołach ustawionych w podkowie zasiedli wszyscy do obiadu. Przybycie Pełnomocnika Rządu R. P. ob. plk Prawina podniosło uroczysty nastrój. Po obiedzie rozpalono „ognisko“ przy którym odbyły się występy artystyczne w wykonaniu urzędników. Uroczystość ta, dała nam cenny przykład jak powinna wyglądać współpraca pracowników budujących nową Polskę na terenie Okręgu Mazurskiego.

Władze polskie zajęły się likwidacją obozu jeńców wojennych w Hławie. Są to przeważnie Polacy z Pomorza, Śląska i Poznańskiego, których Niemcy uważali za „reichsdeutscherów“ i przymusowo wcielili do armii niemieckiej. Obecnie są grupowo zwalniani i są zatrudniani przy akcji żniwnej. (B)

Współpracujecie z Redakcją przez nadsyłanie korespondencji.

Do Sądu Okręgowego w Olsztynie, jako Sądu Rejestrowego w dziale „B“ pod Nr. 3 w dniu 5 września 1945 roku wciągnięto następujący wpis: „Mazurskie Zrzeszenie Chemiczne z ogr. odp. w Olsztynie, Olsztyn, ulica Marszałka Stalina 18. Wykonanie pracy wytwórczej i przetwórczej dla osób trzecich wprowadzonych przez siebie na własny rachunek zakładach przemysłu chemicznego i spożywczego oraz prowadzenie sprzedaży własnych wyrobów. Dzierżawa, nabycie i budowa zakładów przemysłowych i nieruchomości. Prowadzenie działalności wychowawczej, związanej potrzebami członków zatrudnionych w zrzeszeniu i ich rodzin. Udzielanie pomocy członkom i ich rodzinom z funduszy specjalnych. Podejmowanie wszelkich czynności w celu doskonalenia zawodowo swych członków i udzielanie im pomocy. Przystępujący do zrzeszenia członek wpłaca całkowite wpisowe w wysokości sto (100) złotych oraz deklaruje udział w wysokości pięć tysięcy (5000) złotych, na rachunek którego wpłaca zaraz tysiąc (1000) złotych, a resztę udziału w czterech równych ratach miesięcznych licząc od dnia przystąpienia. Zarząd: Brudzewski Kazimierz, Zieliński Władysław i Kuczyński Wienczyśław, wybrani na przeciąg lat trzech przez Radę Nadzorczą w granicach przepisów ustawowych, statutowych i regulaminowych. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta w dniu 31 sierpnia 1945 roku.

Państwowe Liceum Komunikacyjne w Olsztynie przyjmuje zapisy kandydatów na wydziały:

1. Mechaniczny. 2. Elektryczny. 3. Samochodowy. 4. Drogowy. 5. Drog wodnych. 6. Ruchowo-Przewozowy oraz do Gimnazjum Mechanicznego Komunikacyjnego z Wydziałami: ślusarsko-mechanicznym i stolarskim. Zapisy przyjmuje Kancelaria Szkoły przy ul. Aleja Wojska Polskiego Nr. 17 od godz. 9-tej do 12-tej. Do podania z życiorysem należy dołączyć: Świadectwo ukończenia Gimnazjum Ogólnokształcącego lub zawodowego, metrykę urodzenia. Dla kandydatów, którzy mają ukończonych 2 lub 3 kl. Gimnazjum ogólnokształcącego lub zawodowego, będzie uruchomiony kurs przygotowawczy. Do Gimnazjum Mechanicznego Komunikacyjnego. Przyjmuje się kandydatów ze świadectwem ukończenia 6 oddziałów Szkoły Powiatowej. Przy przyjmowaniu kandydatów pierwszeństwo mają dzieci pracowników kolejowych. Dyrekcja

Firma „Pionier“ Olsztyn, ul. 1 maja 6 (naprzeciw województwa) zeszyty, ołówki, kredki, przybory szkolne.

RETUSZERKĘ — laborantkę zatrudnimy natychmiast. Polska Spółka Fotograficzna ul. Jakuba 12.

CENNIK OGŁOSZEŃ: Urządowe za wiersz jednoszpaltowy wysokości jednego milimetra zł. 7. Reklamowe zł. 10. Drobne za słowo zł. 4. Poszukiwane zaginionych zł. 3. Nekrologi zł. 5 za wiersz jednoszpaltowy wysokości 1 milim. Za terminowy druk ogłoszeń nie odpowiada się. Ogłoszenia płatne są przy zamówieniu.